

Panu:

Iisalmesta Ouluun mutkin

Kuulin jonkun spiikerin ker-
tovan televisiossa, että joku
huomattava urheilumies, sellai-
nen tervesieluinen vanhanaikai-
nen aatteenmies, olisi vaatinut,
että seuraaviin olympialaisiin
ei saisi saapua oliko se nyt
lentämällä ja siihen tyyliin.
Minulle jäi kyllä epäselväksi,
millä sinne Meksikoon sitten
mentäisiin, sillä eihän nyky-
ajan huippu-urheilijalla ole ai-
kaa tuhlattavaksi laivamatkaan,
joka rapakon poikki purjeh-
dittaessa saattaa kestää monta
vuorokautta. Muutamanlaisena

murtomaajuoksijana, joka ei
tosin koskaan päässyt niin pit-
källe, että olisi päässyt käsik-
si kunnon jos lainkaan päivä-
rahoihin, olen tietysti taipuvai-
nen hieman hymyilemään ny-
kyajan huippujen ja huipun-
puolikkaiden menemisille ja tu-
lemisille. Ei nyt kuitenkaan
siitä, vaan mennään vielä vä-
hän kauemmas.

Millä pelillä tulivat kilpaili-
jat Oulun hiihtoihin 1890, 1900,
1908 jne? Iki-ihanana kevättal-
vena 1939 sain komennuksen
(ilmeisesti ilmaisen matkali-

pun) Helsingistä Ouluun ollak-
seni toimitukseni käytettävissä,
kun alkoivat ne suuret Oulun
Hiihdot eli Oulun Hiihdon 50-
vuotisjuhlakiasat. Silloin tapasin
monta "suurmiestä", mahdik-
kaan Juho Ritolan ja erinomai-
sen tahdikkaan Matti Kosken-
korvan, joita oikein haastatte-
linkin ynnä monia muita. Siit-
tä pitäen kai minulla on ollut
sellainen tieto, että esim. haa-
pavetiset ainakin silloin ennen-
vanhaan saapuivat Oulun hiih-
tokisoihin — hiihtämällä. Tääl-
lä hiihtivät minkä hiihtivät ja
lähtivät sitten kotimatalle —
hiihtäen. Haapavesi—Oulu mut-
kin on mitä melkoinen taival
jo sekin, mutta vielä kummem-
pia kertoi äskettäin ystävänä
Veijo Olander, joka tätä nykyä
on kokonaan omistautunut Ou-

lun Hiihdon muistojen kerää-
miselle, keräysten järjestelylle
ja erinäisten kisoihin liittyvien
seikkojen, kuten esim. muuta-
mien kiertopalkintojen kohta-
laiden selvittelylle. Emeritus-
lehtorilla ja palopääällikkö evp:
llä on toisinaan niin kiire kuin
vain voi olla virkeällä oloneu-
voksella, joka vihdoinkin on
päässyt tekemään sitä, mikä
aina ennen on täytynyt lykätä.

"Tiedätkö, miten Iisalmelai-
set tulivat Oulun Hiihtoon"
kysyi hän eräänäkin päivänä
Mistäpä minä, vaikka vähän
minä aavistelin. Olander ker-
toi. Hiihtomatka maanteitse
Ouluun vaati kolme vuorokaut-
ta. Sunnuntaina oli sitten se
suuri viestinhiihto Fabritiuksen
pokaalista, maanantai oli lup-

popäivä, tiistaina hiihdettiin 30
km, niin että lumi suihkusi, ja
keskiviikkona lähdettiin paluu-
matkalle. Lisäharjoituksesta
huolimatta kului palumatkaan-
kin kolmisen vuorokautta. Ou-
lussa oli tietysti majailtu jos-
sain, arvattavasti jonkun por-
varin pirtissä. Majamiespirte-
jä oli Ravanderilla ja Illikaisel-
la ja Riekillä, oli Loukkolan pi-
hassa ja monessa muussa pi-
hassa, mistä lähtien nyt sitten
mikin porvari mitäkin pihapii-
riä hallitsi. Hyvin pärjännyt
suksimies saattoi saada raha-
palkinnon ja oikein hyvin pär-
jännyt hiihtointoisten herrojen
keräyksenä ylimääräisenkin
Suksinäyttelyssä katsottiin haa-
pavetisten, iiläisten ja puoian-
kalaisten ynnä monien muiden
parhaat ja palkitut, otettiin op-
pi mukaan ja vietiin tiedot
kotiin. Joku kävi "Susiteetissa"
tai "Ivalossa", joku tämän vuo-

sisadan puolella elävissäkuvi-
sakin.

Oulun Hiihto oli suuri kan-
sallinen urheilutapahtuma ja
suksinäyttely ainoa mainitsemi-
sen arvoinen koko maassa. Ou-
lun asema ja merkitys hiihto-
keskuksena oli sellainen, että
sitä on nyky-oululaisen todella
vaikea kuvitellakaan. Näin
Olander. Minusta kyllä kaiken
kuulemani perusteella on al-
kanut tuntua, että tässä asia-
sa on ollut Lahdenkin voitta-
nut. Ja kun ajattelee Ouluun
oikian helmikuun ja maalisi-
kuun, sellaisen kevättalven,
jossa on lunta, pakkasta ja
aurinkoa yhtäaika, niin, poijat,
onkin tämä Oulu sellainen
paikka, että silmiä häikäisee

Oululaiset olivat myös yhte-
nä miehenä kisoja järjestämäs-
sä tai ainakin niin monena
merkkimiehenä, että tuntui
kuin koko kaupunki olisi ollut

järjestämässä. Olivat rehtorit
ja lehtorit, pormestarit, maju-
rit, insinöörit, kirjailijat, toi-
mittajat, kauppaneuvokset ja
muut kauppiaat, tehtailijat ja
tirehtöörit. Ville Claudelin kir-
joitti 1939 mainion kirjan Ou-
lun Hiihto, kirjoitti ilman Ou-
lun Hiihdon vanhinta histori-
aa, joka oli hukassa ja jonka
luultiin tuhoutuneen Fabritiuk-
sen talon ja urheilukaupan pa-
laessa 2.—3. 2. 1918. Kun Clau-
delinin kirja oli painettu, löy-
tyi Oulun Hiihdon ja Hiihto-
seuran arkisto yllättäen vintti-
tä, joka purettiin sen puutalon
mukana, joka sijaitsi nykyisen
Valkealinnan-Tervahovin pai-
kalla. Nyt on kirjoitettava uu-
si Oulun Hiihto, osa I. On sitä
ennenkin kirjoitettu I osa II:n
jälkeen.

Toivon lisää tervantuoksuista
tarinaa Tervahiihdon lykkijöil-
le.